דרשוני כרך א — צדיק באמונתו יחיה

צדיק באמונתו יחיהנעמה שקד

אָמַר רַבִּי שַׁמְלַאי, שֵׁשׁ מֵאוֹת וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִצְוֹת נֶאֶמְרוּ לְמֹשֶׁה בְּסִינַי, בָּא דָּוִד וְהֶעֱמִידָן עַל אַחַת עֶשְׂרֵה... בָּא חֲבַקּוּק וְהֶעֱמִידָן עַל אַחַת, שֶׁנֶּאֱמַר: 'וְצַדִּיק בֶּאֱמוּנָתוֹ יִחְיֶה' (חבקוק ב, ד), (מדרש תנחומא, שופטים ט)

בשעה שבא חבקוק והעמידן על אחת, אמר לו משה: חבקוק תלמידי, ותורה מה תהא עליה? וכל מצוותיה ומשפטיה ואותיותיה וכתריהן – עליהם מה יהא? יעמדו על רגל אחת, שאין בה מנוח ואין בה אמונים?

אמר לו: משה רבי, כשהייתה תורה נתונה על ידיך, לא הייתה כבדה יותר מדאי שנאמר 'וידי משה כבדים' (שמות יז, יב), וכן אמרת: 'ואתפש בשני הלחת ואשלכם מעל שתי ידי ואשברם לעיניכם' (דברים ט, יז).

נשמט משה וישב על הקרקע וזלגו עיניו דמעות, והיה חבקוק יושב ובוכה כנגדו.אמר: עת לכתב ועת לשברעת לשמר ועת להשליראלא בוא נטענה בשורש אחד, והייתה לעץ חיים ומרפא בענפותיה.

נענה לו משה: ולא ליקטתי האותיות אחר ששיברתי, 'וכתבתי על הלחת את הדברים אשר היו על הלחת הראשנים' (שמות לד, א)? אל תקרי לוחות אלא לחות, שנשקתין והשקיתין בדמעותיי ונעשו רכות ורעננות. אף אתה, 'כתוב חזון ובאר על הלחות' (חבקוק ב, ב).

שחק ואמר לו: כמה דאת אמר – 'הואיל משה באר את התורה' (דברים א, ה). קרנו פניו של משה ונצנצה חמה בעיניו.באותה שעה נתחזקו ידיהם זו בזו, דכתיב: 'ויהי ידיו אמונה' וגו' (שמות יז, יב). החזיק חבקוק בידו של משה וכתב בספרו: 'צדיק באמונתו יחי ה' – והייתה תורה שותה מעיניהם, ונותנת פֶּרי, והאותיות פורחות.

מדרש זה נכתב במסגרת 'בית מדרש כותבים' של בית המדרש אלול בירושלים.

נשמט וישב על הקרקע – על פי בבלי, בבא מציעא נט, ע"ב. עת לכתוב – על פי קהלת פרק ג. עץ חיים – משלי ג, יח. קרנו פניו – שמות לד, כט.